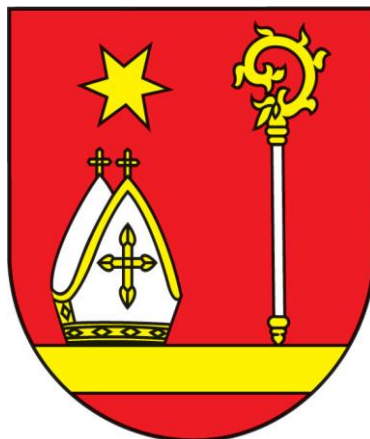

Obec Biskupová, 956 07 Biskupová č. 62

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BISKUPOVÁ
2016 - 2026**

Obsah

1. ÚVOD.....	3
2. ANALYTICKÁ ČASŤ.....	4
2.1 Základná charakteristika obce	4
2.1.1 Vymedzenie územia, prírodné pomery.....	4
2.1.2 História obce, symboly obce, kultúra, rozvoj cestovného ruchu	5
2.1.3 Demografia obce.....	7
2.1.4 Technická infraštruktúra	13
2.1.5 Sociálna infraštruktúra	15
2.1.6 Ekonomická základňa obce	17
2.1.7 Združenia a organizácie na území obce	18
2.2 Vyhodnotenie predchádzajúceho obdobia a PHSR obce Biskupová	18
2.2.1 Plánované aktivity v predchádzajúcom období 2004 – 2014.....	18
2.2.2 Realizované a nerealizované projekty obce	19
2.3 SWOT ANALÝZA	20
2.4 Analýza vonkajšieho prostredia	22
3. STRATEGICKÁ ČASŤ	23
3.1 Hlavné prekážky a hlavné faktory rozvoja.....	23
3.2 Rozvojová vízia.....	23
4. PROGRAMOVÁ ČASŤ	25
5. REALIZAČNÁ ČASŤ.....	27
6. FINANČNÁ ČASŤ	29
7. ZÁVER	30
POUŽITÉ ZDROJE.....	31

1. ÚVOD

V súvislosti s programovým obdobím Európskej únie na roky 2014 – 2020 a v súlade so zákonom č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja je nevyhnutné aktualizovať základné programové dokumenty, prostredníctvom ktorých je možné čerpať finančné prostriedky aj z Európskych štrukturálnych investičných fondov na podporu rozvojových projektov a aktivít. Z dôvodu adresnejšej alokácie disponibilných finančných prostriedkov v novom programovom období bolo nutné aktualizovať taktiež základné a strategické dokumenty Nitrianskeho samosprávneho kraja.

V súlade so zákonom o podpore regionálneho rozvoja sú vyššie územné celky a obce povinné aktualizovať alebo zostavovať Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce alebo vyššieho územného celku a uviesť v súlade s ustanoveniami novelizovaného zákona platného od 1. januára 2015. Hlavným cieľom je vychádzať z aktuálnej situácie v území a zostaviť strategickú a implementačnú časť tak, aby sa stala východiskom pre realizáciu budúcich projektov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (PHSR) predstavuje strednodobý programový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. PHSR pozostáva z analytickej časti, strategickej časti, programovej časti, realizačnej časti a finančnej časti. Obsahuje okrem analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce aj hlavné smery jej vývoja, ustanovuje ciele a prvoradé potreby i úlohy dominantné v rozvoji technickej a sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach i návrh finančného a administratívneho zabezpečenia. PHSR obce Biskupová treba chápať ako koncepčný dokument identifikujúci nielen hlavné problémy rozvoja obce, ale i opatrenia, ktoré by mali k riešeniu týchto problémov prispieť. Prostredníctvom PHSR sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, hospodársku a environmentálnu oblasť.

Vypracovanie PHSR zabezpečuje obec a aktualizácia sa vypracúva podľa potreby. Samotný PHSR ako aj jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Tvorba PHSR obce je optimálnym nástrojom a jedinečnou možnosťou na strategický pohľad do samosprávy vôbec a jeho základom je občan.

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Základná charakteristika obce

2.1.1 Vymedzenie územia, prírodné pomery

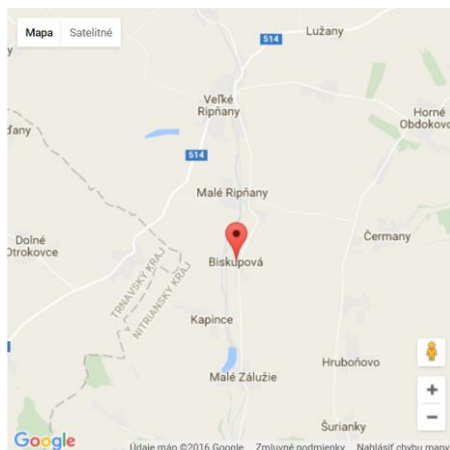
Obrázok č. 1: Obec Biskupová

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec Biskupová je na základe administratívneho členenia Slovenskej republiky súčasťou Nitrianskeho samosprávneho kraja, rozkladajúc sa na juhozápadnom okraji okresu Topoľčany. Obec je vymedzená katastrálnym územím v rozlohe 330 ha. Hranica katastrálneho územia susedí s katastrami obcí Malé Ripňany, Čermany (okres Topoľčany), Kapince, Hruboňovo (okres Nitra) a Merašice (okres Hlohovec). Biskupová sa nachádza približne v strede trojuholníka Topoľčany – Piešťany – Nitra. Obec je súčasťou OZ RADOŠINKA, ktoré združuje 30 obcí z okresu Nitra a Topoľčany.

Obrázok č. 2: Poloha obce

Zdroj: internet

Z geomorfologického hľadiska obec Biskupová leží v strednej časti Nitrianskej sprašovej pahorkatiny, na strednom toku potoka Radošinka. Široké krátke chrby odlesneného chotára rozčleneného úvalinami tvoria mladotretohorné íly pokryté sprašou. V katastri obce sa nachádzajú hnedozemné pôdy. Výškové členenie katastra obce je cca od 155 m.n.m. do 226 m.n.m. Stred obce je v nadmorskej výške 157 m. Geografická poloha obce je daná

súradnicami 48° 27' 45" severnej geografickej šírky a 17° 59' 02" východnej geografickej dĺžky.

Klimaticky patrí obec do severného mierneho teplého pásma s miernou zimou a pomerne dlhým slnečným svitom. Vegetačné obdobie sa začína okolo 20. marca a končí okolo 15. novembra, čo je približne 241 dní. Najteplejším mesiacom je júl a najchladnejším január. Prevláda severozápadný vietor. Obec Biskupová podobne ako ostatné obce v topolčianskom okrese je charakteristická miernou zimou s dlhším slnečným svitom. Priemerná ročná teplota je 6 - 8° Celzia.

Na území obce prevládajú hnedozeme kultizemné, pôdy sú ohrozené najmä eróziou, pretože tu sú pestované plodiny náchylné na eróziu. Je to napríklad cukrová repa, kukurica. Pôda je využívaná najmä na poľnohospodárske účely. Poľnohospodárska pôda má dominantné postavenie a zvyšná časť je nepoľnohospodárska pôda tvorená ostatnými plochami, vodnými plochami a zastavanými plochami. Lesná pôda nemá v katastri zastúpenie.

Obec má okrajovú polohu v rámci okresu. Okresné mesto Topolčany je od obce vzdialené cca 25 km a krajské mesto Nitra je od obce vzdialené cca 25 km. Obcou neprechádzajú žiadne významnejšie cestné komunikácie. Počet obyvateľov k 31.12.2015 dosiahol 245 osôb pri priemernej hustote 74,24 obyv./km².

2.1.2 História obce, symboly obce, kultúra, rozvoj cestovného ruchu

Obec Biskupová svojim pôvodom siaha do 13. storočia, ale listinne je doložená z r. 1326 ako Villa Domini Episcopi Nitriensis. Neskoršie doložené názvy sú: Pispeky (1440), Wiskupowa (1773), Biskupowa (1786), maď. Püspökfalú. Obec patrila nitrianskemu biskupstvu, ktoré ju dostalo do daru od rodiny Ludanických, neskôr správe panstva Radošina. V r. 1599 obec do tla vypálili Turci. V r. 1715 mala vinice, 2 poddanské a 8 želiarskych domácností, v r. 1753 28 rodín, v r. 1787 22 domov a 125 obyvateľov, v r. 1828 21 domov a 146 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, poľnohospodársky charakter si obec zachovala aj za I.ČSR. Poľnohospodárska obec Biskupová bola v r. 1942 elektrifikovaná, v r. 1996 plynofikovaná, kanalizácia bola dokončená v roku 2012, Nájomný bytový dom SO 01 bol dokončený v roku 2010, Nájomný bytový dom SO 02 v roku 2013 a Tretí bytový dom v roku 2014. V roku 2015 bola prevedená rekonštrukcia a modernizácia kancelárií obecného úradu.

Erb obce :

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a heraldická komisia MV SR v júli 1995 prerokovala návrh erbu obce Biskupová a odporučila ho na prijatie obecným zastupiteľstvom a na zaevidovanie do heraldického registra Slovenskej republiky v tejto podobe: "v červenom štíte na zlato-červeno delenej pažiti pod zlatou hviezdou strieborná, zlato zdobená mitra, vedľa strieborná berla so zlatou hlavicou".

Erb je tradičný symbol vytvorený podľa určitých pravidiel, ktorý symbolizuje osobu, obec, mesto, alebo príslušnosť ku skupine osôb. V súčasnosti je erb často nahradzovaný firemným logom a tak tradícia mať erb postupne zaniká. V minulosti Erb, pečať a vlajka tvorili spolu trojicu základných symbolov obce. Na tvorbu každého z nich sa vzťahovali osobitné heraldické (náuka o erboch), vexilologické (náuka o vlajkách) a sigilografické (náuka o pečatiach) zákonitosti, pravidlá a zvyklosti.

Obrázok č. 3: Erb obce

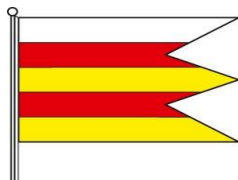

Zdroj: vlastné spracovanie

Vlajka obce :

Vlajka obce pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej, červenej, žltej, červenej, žltej. Vlajka je ukončená tromi cípmi. Symboly sú zaevidované v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou B-44/95

Obrázok č. 4: Vlajka obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Pečať obce :

Obrázok č. 5: Pečať obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Na území obce sa nenachádzajú kultúrne pamiatky evidované v ÚZKP SR a obec ani jej časť nie je pamiatkovo chránená. Sú tu len objekty, ktoré dotvárajú historické prostredie: kostol,

budova bývalej obecnej školy, socha sv. Jána a socha sv. Urbana. V obci Biskupová sa usporadúvajú každoročne nasledovné kultúrne podujatia: Deň detí – opekačka, Október – mesiac úcty k starším, Mikuláš v obci. Tieto podujatia sú medzi obyvateľmi obľúbené.

Podmienky pre rozvoj cestovného ruchu naša obec nemá zatiaľ vytvorené, v obci sa nenachádzajú žiadne turistické objekty. Obec nemá charakter rekreačnej obce, pobyt pri vode alebo v lesoch nie je možný, pretože vhodné vodné plochy ani lesy sa v obci nenachádzajú. Vidiecky turizmus tu nemá tradíciu. Regionálne uplatnenie cestovného ruchu by sa mohlo uplatniť v oblasti cykloturistiky.

2.1.3 Demografia obce

Ľudské zdroje patria k rozvojovým faktorom a sledovanie potrieb obyvateľstva žijúceho na území obce patrí k jednej zo základných priorít obce. K poznaniu potrieb obyvateľov obec potrebuje zistiť ich základné demografické charakteristiky. K najzákladnejším patrí počet a vývoj počas jednotlivých rokov. Tento údaj nám dáva obraz o zaľudnenosti územia. U obyvateľov sa sleduje vek, vzdelanie a náboženské vierovyznanie. Tieto faktory ovplyvňujú ekonomické aktivity, pôsobia na trh práce, rozmiestnenie podnikateľských subjektov a stav a mieru nezamestnanosti.

Súčasný demografický stav je založený na dlhodobom populačnom a hospodárskom vývoji obce. Počet obyvateľov sa zvyšoval len pomaly, zvýšenie počtu obyvateľov v obci nastalo po vybudovaní nájomných obecných bytov.

Obec Biskupová sa s celkovým počtom obyvateľov 244 (k 31.12.2015) zaraďuje medzi malé obce okresu Topoľčany. Z toho občanov nad 15 rokov je 197. Počet detí je 47. Priemerný vek obyvateľov obce Biskupová je 38,48 roka. Nasledujúce tabuľky prezentujú stav obyvateľov obce podľa pohlavia.

Tabuľka č. 1: Prehľad obyvateľov podľa veku a pohlavia (2015)

Obyvatelia	Deti do 15 rokov (počet)	Mládež 15-18 rokov (počet)	Dospelí (počet)
ženy	15	3	94
muži	32	3	97
spolu	47	6	191

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec trápia mnohé problémy, ktoré nepriaznivo vplývajú na vývoj obyvateľstva obce a nepriaznivý prírastok je jedným z nich. Ten súvisí s vekom obyvateľstva v obci. Migračný prírastok bol pozitívny v roku 2014, keď sa do obce prisťahovali občania do vybudovaných obecných nájomných bytov, v ostatných rokoch sa z obce viac obyvateľov odsťahovalo ako prisťahovalo. Obyvatelia obce sú nútení navštevovať okresné alebo krajské mesto, prípadne okolité obce za účelom uspokojenia ich potrieb. Je to spôsobené nedostatkom pracovných miest v obci a nedostatkom služieb. Mladí ľudia často cestujú za prácou do okresného alebo krajského mesta, využívajú tam väčšinu služieb, ktoré obec nevie zabezpečiť buď

v dostatočnej kvalite alebo kvantite. Veľa z nich odchádza a hľadá si bývanie v sídlach vyhovujúcim ich nárokom a podmienkam, taktiež odchádzajú za prácou do zahraničia.

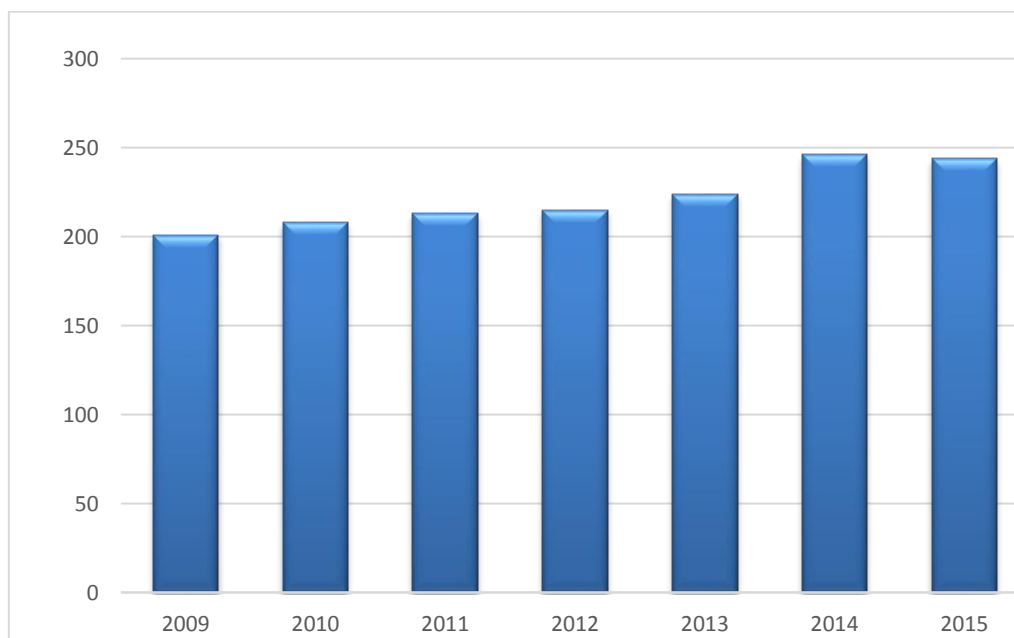
Nasledovná tabuľka odráža vývoj počtu obyvateľov od roku 2009 až po rok 2015. Nachádzajú sa tu údaje o narodených, zomrelých, prirodzený prírastok, prisťahovaní, odsťahovaní a aj migračný prírastok. V obci prevažuje počet zomrelých nad počtom narodených a prevažuje aj počet odsťahovaných nad prisťahovanými. Najviac ľudí sa prisťahovalo v roku 2014. Celkový prírastok je okrem roku 2014 negatívny.

Tabuľka č. 2: Vývoj počtu obyvateľov

Roky	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
počet obyvateľov	201	208	213	215	224	246	244
narodení	2	3	4	1	4	0	5
zomrelí	2	7	6	3	4	6	3
prirodzený prírastok	0	-4	-2	-2	0	-6	2
prisťahovaní	0	2	1	0	4	37	5
odsťahovaní	3	14	3	5	6	9	9
migračný prírastok	-3	-12	-2	-5	-2	28	-4
celkový prírastok	-3	-16	-4	-7	-2	22	-2

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf č. 1: Vývoj celkového počtu obyvateľov v obci v rokoch 2009 – 2015

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec s malým počtom obyvateľov ako je Obec Biskupová, trpí nepriaznivou vekovou situáciou. Ide hlavne o zaradenie a počet obyvateľov do produktívnych vekových skupín. Nepriaznivá veková štruktúra vyplýva najmä z toho, že počet obyvateľov v poproduktívnom veku prevyšuje počet obyvateľov v predproduktívnom veku.

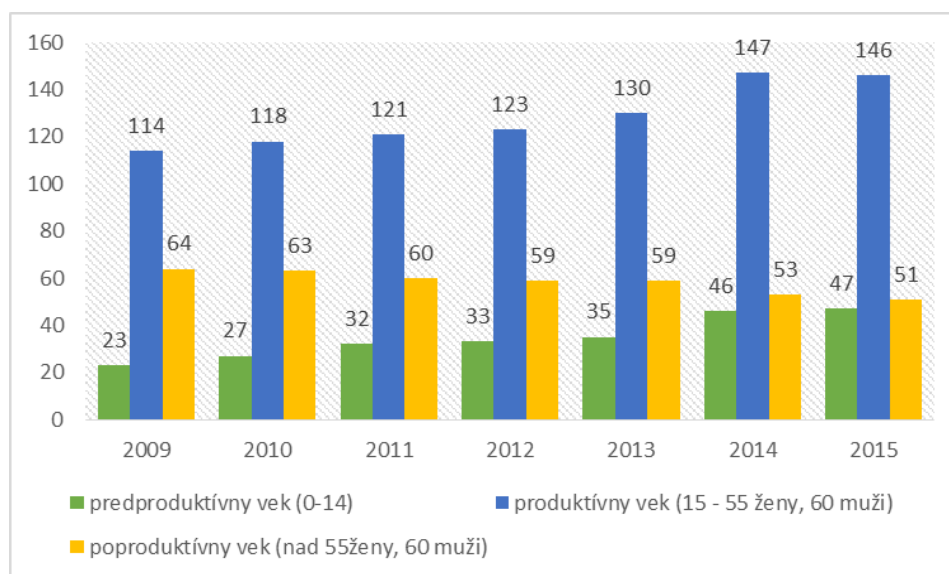
V nasledovnej tabuľke možno vidieť vývoj obyvateľstva z hľadiska vekovej štruktúry od roku 2009 až do roku 2015. Počet obyvateľov v predproduktívnom veku sa z roka na rok zvyšuje. Počet obyvateľov v produktívnom veku tiež z roka na rok postupne stúpa. Negatívnym javom však je, že počet obyvateľov v poproduktívnom veku je vyšší ako počet obyvateľov v predproduktívnom veku. Obec Biskupová však nie je jedinou obcou, ktorá trpí týmto javom. Väčšina obyvateľov v produktívnom veku je ekonomicky aktívna. V obci je aj ekonomicky neaktívne obyvateľstvo a dlhodobo nezamestnaní. Miera nezamestnanosti sa v obci každý rok mení. Výrazné výkyvy sa však na tomto území nevyskytujú.

Tabuľka č. 3: Veková štruktúra obyvateľstva

vek/rok	predproduktívny vek (0-14)	produktívny vek (15 - 55 ženy, 60 muži)	poproduktívny vek (nad 55ženy, 60 muži)
2009	23	114	64
2010	27	118	63
2011	32	121	60
2012	33	123	59
2013	35	130	59
2014	46	147	53
2015	47	146	51

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf č. 2: Veková štruktúra obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie

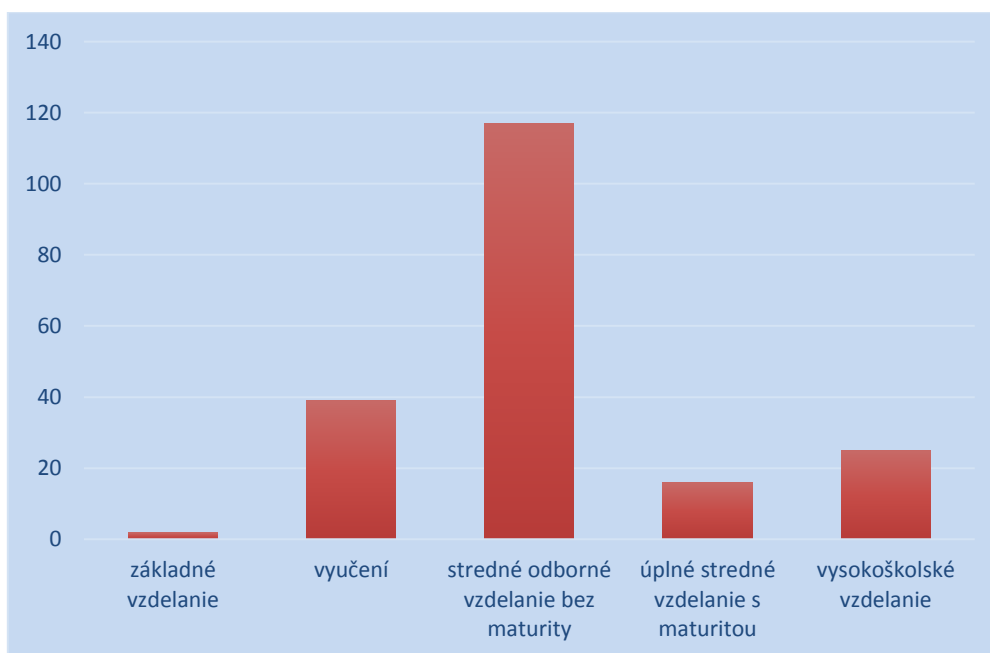
Ukazovateľ vzdelania do určitej miery ovplyvňuje život v obci a zohráva úlohy pri ekonomickom rozvoji. Dôležitú úlohu zohrávajú vysokoškolsky vzdelaní ľudia a obyvatelia, ktorí majú úplné stredoškolské vzdelanie. Najväčšie zastúpenie majú vyučení a obyvatelia so stredným odborným vzdelaním bez maturity, potom nasledujú vysokoškolsky vzdelaní obyvatelia, úplné stredné vzdelanie s maturitou a najnižšie zastúpenie tvoria obyvatelia so základným vzdelaním.

Tabuľka č. 4: Vzdelanostná štruktúra v obci

VZDELANIE	Rok 2015
základné vzdelanie	2
vyučení	39
stredné odborné vzdelanie bez maturity	117
úplné stredné vzdelanie s maturitou	16
vysokoškolské vzdelanie	25

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf č. 3: Vzdelanostná štruktúra v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

V obci Biskupová prevláda obyvateľstvo slovenskej národnosti, tvorí až 98 % z celkového počtu obyvateľov. Zvyšné 2 % tvoria obyvatelia maďarskej a nezistenej národnosti. Možno teda povedať, že národnostná štruktúra obce je jednoliata.

Tabuľka č. 5: Národnostná štruktúra v obci

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	113	103	216
Maďarská	0	1	1
Nezistená	2	1	3
Spolu	115	105	220

Zdroj: SODB 2011

Obec je jednoliata aj po stránke náboženského vierovyznania. Obyvatelia obce Biskupová sa hlásia prevažne k rímsko-katolíckej cirkvi. Obyvatelia gréckokatolíckej cirkvi tvoria 0,91 %, evanjelickej cirkvi augsburského vyznania 1,36 %, evanjelickej cirkvi metodistickej 0,45 % z celkového počtu obyvateľov. U 4 obyvateľov nebolo zistené náboženské vierovyznanie a 11 obyvateľov uviedlo, že je bez vyznania.

Tabuľka č. 6: Náboženská štruktúra v obci

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	103	96	199
Gréckokatolícka cirkev	2	0	2
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	1	3
Evanjelická cirkev metodistická	0	1	1
Bez vyznania	7	4	11
Nezistené	1	3	4
Spolu	115	105	220

Zdroj: SODB 2011

V obci žijú občania pracujúci v rôznych sférach ekonomiky. Ich pracovné miesta sa nachádzajú v okolí obce, okresnom alebo krajskom meste. Priamo v obci pracuje iba niekoľko obyvateľov. Najviac obyvateľov je zamestnaných v oblastiach maloobchod, výroba a pestovanie plodín a chov zvierat. Nasledujúca tabuľka odráža odvetvia ekonomiky a ich počet zamestnancov, ktorí v danom odvetví pracujú. Z tabuľky možno vyčítať aj konkrétny počet žien a mužov pracujúcich v jednotlivých odvetviach. Posledný stĺpec tabuľky vypovedá o tom, koľko osôb denne dochádza do zamestnania.

Tabuľka č. 7: Ekonomická štruktúra v obci

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	4	4	8	6
Výroba potravín	1	2	3	3
Výroba nápojov	1	0	1	1
Výroba textilu	0	1	1	1
Výroba odevov	0	5	5	4
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	1	0	1	1
Výroba papiera a papierových výrobkov	0	1	1	1
Výroba chemikálií a chemických produktov	1	0	1	0
Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	1	0	1	0
Výroba výrobkov z gumy a plastu	6	4	10	10
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	3	0	3	3
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	4	0	4	3
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	0	1	1	1
Výroba elektrických zariadení	3	0	3	3
Výroba strojov a zariadení i. n.	0	1	1	1
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	3	0	3	3
Výroba nábytku	2	1	3	3
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	1	0	1	1
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	0	1	1	1
Inžinierske stavby	2	0	2	1
Špecializované stavebné práce	5	0	5	4
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	2	0	2	2
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	3	2	5	5
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	5	7	12	8
Pozemná doprava a doprava potrubím	2	0	2	2
Skladové a pomocné činnosti v doprave	0	1	1	1
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	1	0	1	0
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	1	1	1
Právne a účtovnícke činnosti	0	1	1	0
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	1	0	1	1
Sprostredkovanie práce	0	1	1	1
Bezpečnostné a pátracie služby	1	0	1	0
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	0	1	1	1
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	0	1	1	1
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	2	3	5	4
Vzdelávanie	2	3	5	4
Zdravotníctvo	1	2	3	3
Činnosti členských organizácií	1	0	1	1
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	1	0	1	0
Nezistené	1	3	4	1
Spolu	61	47	108	87

Zdroj: SODB 2011

V nasledujúcej tabuľke vidieť počet žien a mužov na základe ekonomickej aktivity. Pre obec je najvýhodnejšie, aby čo najviac obyvateľov malo zamestnanie, čo by zvyšovalo životnú úroveň obyvateľstva a ich spokojnosť.

Tabuľka č. 8: Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity

	Muži	Ženy	Spolu
spolu	61	47	108
%	56,5	53,5	100
osoby na materskej dovolenke	0	2	2
pracujúci dôchodcovia	3	3	6
nezamestnaní	10	6	16
vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch	1	1	2
osoby na rodičovskej dovolenke	0	4	4
nepracujúci dôchodcovia	31	34	65
ostatní nezávislí	0	0	0
deti do 16 rokov	22	13	35
študenti stredných škôl	0	3	3
študenti vysokých škôl	1	0	1
ostatní závislí, nezistení	0	4	4
úhrn obyvateľstva	115	105	220
narodení v obci bydliska - spolu	61	32	93
narodení v obci - %	53	30,5	42,3

Zdroj: SODB 2011

2.1.4 Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra taktiež predstavuje jeden z rozhodujúcich faktorov pri rozvoji obce po ekonomickej, ale aj sociálnej stránke. Z ekonomického hľadiska technická infraštruktúra podnecuje ekonomické aktivity, jej dobrý stav a dostatočná kvantita priťahuje ekonomické subjekty, firmy, ale aj potencionálnych obyvateľov. Významnú úlohu zohráva aj pre obyvateľov obce a ich kvalitu života. Mala by byť vybudovaná v dostatočnej kvalite a kvantite aby mohla adekvátne slúžiť obyvateľom obce a aj firmám, ktoré sa v obci nachádzajú. Vďaka technickej infraštruktúre prichádza k prepojeniu medzi jednotlivými zložkami ekonomického systému, čiže medzi výrobcou a spotrebiteľom. Vhodne realizovaná technická infraštruktúra umožňuje priblíženie služieb a trhu práce.

Obec Biskupová je elektrifikovaná, plynofikovaná, je vybudovaný vodovod, kanalizácia a čistička odpadových vôd. Zásobovanie vodou je realizované skupinovým vodovodom RADOŠINA, ktorý využíva prameň Hlavina vyvierajúci v severovýchodnej časti intravilánu obce. Rozvádzacie potrubie sa nachádza v krajniciach miestnych komunikácií a v zelených pásoch. Stav v zásobovaní pitnou vodou je na dostatočnej úrovni z hľadiska hygienického ako aj kvality životnej úrovne a vodovodná sieť zabezpečí potreby obce aj na ďalšie roky. Obec bola plynofikovaná v roku 1996, plyn je dominantným energonosičom. V obci Biskupová je

vybudovaná kanalizácia a aj samostatná čistiareň odpadových vôd a väčšina obyvateľov je napojená na obecnú kanalizáciu. Pre odvádzanie dažďových vôd sú vybudované otvorené rigoli, a to popri štátnej ceste aj popri miestnych komunikáciách. Zásobovanie elektrickou energiou je zabezpečené pre všetky byty. Čo sa týka verejného osvetlenia, jeho stav je dobrý, obec však plánuje výmenu svietidiel a prechod na LED technológiu.

Cez obec prechádza štátna cesta III/513016, ktorá tvorí základnú komunikačnú kostru. Vedú po nej autobusové linky a je na ňu napojená sieť miestnych komunikácií, ktoré zabezpečujú prístup do všetkých zastavaných častí obce. V súčasnosti je nutná oprava chodníkov a miestnych komunikácií a v niektorých častiach aj ich dobudovanie. V obci sa nachádzajú tri zastávky pre autobusové spojenie.

Odpadové hospodárstvo rieši obec zodpovedne. Spoločnosť Marius Pedersen Piešťany zabezpečuje pre obec Biskupová zber a likvidáciu KO. Odpad sa odváža dva krát do mesiaca. Obec má zriadený separovaný zber, ide o separáciu textilu, PET, skla. Objem separovaného odpadu v rozmedzí rokov 2009 – 2015 neustále kolíše. V sledovanom období však objem separovaného odpadu stúpa. Najviac vyseparovaného odpadu bolo v roku 2012 a najviac ton komunálneho odpadu bolo v roku 2009. V obci sa produkuje aj drobný stavebný odpad a tiež nebezpečný odpad z domácností. Drobný stavebný odpad sa realizuje na náklady pôvodcu. Odvoz nebezpečného odpadu z domácností sa realizuje vyhlásením cez miestny rozhlas a zber sa uskutočňuje zberným vozidlom v obci.

Systém odpadového hospodárstva v obci dokáže pokryť miestne potreby, obec však rieši jeho modernizáciu. Pôjde najmä o zvyšovanie množstva vyseparovaného odpadu. Celkový vzhľad obce je klasifikovaný ako uspokojivý.

Tabuľka č. 9: Množstvo odpadov vyprodukovaných v roku 2015

Názov odpadu	Množstvo (t)
textílie	0,8
sklo	2,13
plasty, PET	1,08
zmesový komunálny odpad	38,23

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 10: Množstvo odpadov za roky 2009 – 2015

Roky	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
komunálny odpad v tonách	45,37	42,32	34,16	37,4	44,2	44,52	42,24
% separovaného odpadu z TKO	5,07	5,95	14,45	16,31	9,46	12,22	9,49

Zdroj: vlastné spracovanie

Čo sa týka telekomunikačnej siete, v obci je dostatočný signál pre zabezpečenie telekomunikačných služieb. Obec je pokrytá telekomunikačnou sieťou Slovak Telekom (pevná linka, mobilný operátor). Zároveň je pokrytá signálom mobilných operátorov Orange, O2. Obyvatelia môžu využívať aj internetové pripojenie.

2.1.5 Sociálna infraštruktúra

Pre obec je dôležitá aj sociálna infraštruktúra, jej kvalita a kvantita. Jej dobrý stav slúži obyvateľom na uspokojovanie svojich potrieb. Obce však nedisponujú veľkým množstvom zariadení, ktoré by v dostatočnej miere alebo kvalite uspokojovali potreby. Obce by tento problém mali riešiť, keďže stúpa počet obyvateľov v skupine poproduktívneho veku. Tento problém sa týka aj obce Biskupová, ktorá sa zaraďuje medzi malé obce a disponuje zariadeniami sociálnej infraštruktúry uspokojujúcej potreby v strednej miere.

Sociálna infraštruktúra uspokojuje potreby obyvateľstva a vplýva na rozmiestňovanie niektorých výrobných podnikov. Lokalizácia sociálnej infraštruktúry je podmienená najmä štruktúrou osídlenia, ako aj veľkosťou sídiel. Sociálna infraštruktúra sa komplexnejšie rozvíja a sústreďuje skôr v sídlach mestského typu. Koncentrovanie verejných a súkromných zdrojov do priestoru a ich smerovanie do rozvoja sociálnej infraštruktúry napomáha dynamike jej rozvoja, pričom sa zachováva rôznorodosť a identita vlastníckych foriem. Pri sociálnej infraštruktúre sa najčastejšie hodnotí školstvo, domový a bytový fond, kultúra, zdravotníctvo, sociálne služby a služby obyvateľstvu.

Domový a bytový fond

Každá obec by sa mala zaujímať o rozvoj domového a bytového fondu. Vo väčšine obcí topolčianskeho okresu sa počet obyvateľov, ktorí žijú na ich územiach zväčšuje. Obec by teda mala byť schopná zabezpečiť dobré podmienky pre bývanie či prípadne sprostredkovať voľné stavebné pozemky pre výstavbu rodinných domov. Obyvatelia by tak nemuseli hľadať svoje nové bývanie v okolí obce, ale mohli by zostať v obci, ku ktorej ich viažu rôzne vzťahy. V súčasnosti chce totiž veľa obyvateľov zotrvať v tichom a pokojnom prostredí na vidieku alebo v dedinách. Veľa ľudí žijúcich v meste preferuje pokojné a príjemné prostredie, ktoré ponúkajú obce.

Tabuľka č. 11: Bytový a domový fond

Domy	Domy obývané									Domy neobývané					Domy s nezistenou obývanosťou	
	spolu	podľa typu			podľa obdobia výstavby				spolu	podľa dôvodu neobývanosti				spolu		
	spolu	rodinné domy	bytové domy	iné	do r.1945	1946-1190	1991-2000	2001 a neskôr		zmena vlastníkov	určené na rekreáciu	uvolnené na prestavbu	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov		
	100	81	73	1	7	13	44	3	13	19	3	6	0	4	6	0

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka č. 12: Bytový a domový fond

Byty															
spolu	spolu	obývané													
		podľa formy vlastníctva					podľa počtu obytných miestností					podľa veľkosti obytnej plochy v m ²			
		z toho					z toho					z toho			
		vlastné byty v byt.domoch	byty vo vlast.rodin.domoch	obecné byty	družstevné byty	iné	1	2	3	4	5+	do 40	40-80	81-100	100+
100	81	4	68	5	0	3	3	4	39	17	18	7	54	7	13

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka č. 13: Bytový a domový fond

Byty															
obývané										neobývané				s nezistenou obývanosťou	
podľa typu kúrenia				podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie						spolu	podľa dôvodov neobývanosti				
z toho				z toho							v tom				
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	zmena vlastníkov	určená na rekreáciu	nesposobilé na bývanie	z iných dôvodov		
2	36	38	1	63	3	0	11	1	2	19	3	6	4	6	0

Zdroj: SODB 2011

Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa napr. vybavenosťou bytov ústredným kúrením, podľa celkovej podlahovej plochy bytov a inými ukazovateľmi. Podpora IBV môže prilákať nových obyvateľov a vytvoriť predpoklady pre celkový rozvoj obce.

Školstvo

V obci sa nenachádza materská škola ani základná škola. Deti z obce musia dochádzať za vzdelaním do najbližších obcí – Malé Ripňany, Veľké Ripňany a Nové Sady. Doprava do základnej školy vo Veľkých Ripňanoch je zabezpečená autobusom.

Zdravotníctvo

V obci Biskupová nie je zdravotnícke zariadenie ani ambulancia lekára. Obyvatelia obce musia navštevovať najbližšie zdravotnícke zariadenie v obci Veľké Ripňany, alebo za zdravotníckymi službami cestovať do okresného mesta Topoľčany. Najbližšia lekáreň je v obci Veľké Ripňany.

Sociálna starostlivosť

Sociálna starostlivosť je v obci poskytovaná opatrovateľskou službou, v súčasnosti nie je poskytovaná prostredníctvom obce žiadnemu obyvateľovi. Rozvoz stravy obec nezabezpečuje. V obci sa nenachádza zariadenie sociálnych služieb. Ak obyvatelia potrebujú takéto služby, musia navštíviť poskytovateľov v okresnom meste Topoľčany, v krajskom meste Nitra, prípadne vo Veľkých Ripňanoch.

Služby obyvateľstvu

Služby obyvateľstvu by mali byť poskytované a zabezpečované v čo najlepšej kvalite a množstve. Ak niektoré služby obec nevie zabezpečiť, obyvatelia obce musia navštevovať okolité obce alebo okresné mesto Topoľčany. Obec sa v čo najväčšej miere snaží uspokojovať potreby a požiadavky na služby svojich obyvateľov. V obci sa nachádza kostol, ktorý môže využívať široká verejnosť. Obec má tiež dom smútku a cintorín. Dá sa povedať, že veriaci v obci majú svoje potreby uspokojené v dostačujúcej miere. Pohrebníctvo však v obci nie je. Obyvatelia obce môžu navštevovať kultúrny dom, kde je možnosť usporadúvania rodinných osláv, karov, predajných akcií. Konajú sa tu rôzne kultúrne akcie, ako napríklad posedenie pre dôchodcov. V obci možno nájsť aj obecnú knižnicu, ktorá je však momentálne v stagnujúcom stave, o jej navštevovanie občania nejavia záujem. V obci sa nachádza predajňa potravín a rôzneho tovaru. Obec patrí pod poštový úrad vo Veľkých Ripňanoch.

Obec nemá matriku, tá sa nachádza vo Veľkých Ripňanoch. V obci sa nenachádza žiadne ubytovacie zariadenie.

Odvetvie verejnej správy zabezpečuje na území obce Biskupová samospráva pracujúca v budove obecného úradu. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce, zabezpečuje organizačné a administratívne veci. Prácu obecného úradu organizuje starosta obce. Obecné zastupiteľstvo komunikuje s občanmi prostredníctvom miestneho rozhlasu, web stránky a úradnej tabule obecného úradu. Počet zamestnancov na Obecnom úrade v Biskupovej je 3.

2.1.6 Ekonomická základňa obce

Dynamiku ekonomiky v obci určuje veľa faktorov. Každá obec realizuje rôzne aktivity, ktoré obec rozvíjajú a zabezpečujú kolobeh financií. Obec má na svoje aktivity určený rozpočet, ktorý je každoročne schvaľovaný. Disponuje tiež finančnými prostriedkami a zdrojmi, ktorými kryje svoje záväzky. Pre ekonomický rozvoj obce sú veľmi dôležití podnikatelia, ktorí sa v obci nachádzajú. Ďalším ukazovateľom ekonomického rozvoja je miera nezamestnanosti. Obec Biskupová patrí medzi malé obce a aj z tohto dôvodu nie je schopná vytvárať dostatočný počet pracovných miest pre obyvateľov.

V obci sa nenachádza žiaden závod, ktorý by zamestnával väčšinu obyvateľov z obce. Nasledovná tabuľka uvádza zamestnávateľov nachádzajúcich sa na území obce. Patrí medzi nich Obecný úrad, INLAN, Poľnohospodárske družstvo. Absencia veľkých podnikov má za následok to, že si obyvatelia musia hľadať zamestnanie v okolitých mestách a obciach, nakoľko obec nedokáže zabezpečiť dostatok pracovných miest pre svojich obyvateľov.

Tabuľka č. 14: Zamestnávateľia na území obce

Názov	Zameranie
Obecný úrad	samospráva
INLAN	výroba nábytku
Poľnohospodárske družstvo	chov dobytka

Zdroj: vlastné spracovanie

Majetok obce

Majetok obce predstavujú najmä pozemky, stavby a finančné prostredie, ktoré obec vlastní. Nasledovná tabuľka odráža vývoj jednotlivých druhov majetku obce od roku 2011 do roku 2015. Dlhodobý hmotný majetok predstavuje najvyšší podiel a jeho hodnota z roka na rok rástla, čo je pozitívny jav.

Tabuľka č. 15: Majetok obce a jeho vývoj

Názov	2011	2012	2013	2014	2015
Dlhodobý hmotný	1188155	1154717,48	1496922,94	1841329,05	1847859,66
- pozemky	34563	34562,8	34561,8	34563	82620,9
- budovy, stavby	890183	855834,92	1197543,38	1716665,99	1758503,36
- inventár	0	0	498	0	3834
Dlhodobý finančný	51583,35	51583,35	51583,35	51583,35	51583,35
Obežný majetok	18239	18000,15	31215,73	53117,42	54756,99

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec nedisponuje žiadnymi budovami ani pozemkami, ktoré by boli vhodné na podnikateľské účely a investične príležitosti.

Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov. Na plnenie svojich úloh môže použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu. Svoje úlohy môže obec financovať aj z prostriedkov združených s inými obcami, so samosprávnymi krajinami a s inými právnickými a fyzickými osobami.

2.1.7 Združenia a organizácie na území obce

Obec je členom občianskeho združenia Mikroregiónu pod Marhátom, ktorý vznikol v roku 2004. Je to organizácia, ktorá združuje 19 obcí v topolčianskom okrese. Združenie vzniklo v záujme spoločných postupov obcí, ktoré sú jeho súčasťou. Ide o realizáciu aktivít, ktoré môžu dopomôcť k rozvoju územia a zároveň aj cestovného ruchu mikroregiónu. Obce tak môžu spoločne predkladať projekty na čerpanie finančných prostriedkov z Európskej únie. Projekty sa týkajú hlavne oblasti infraštruktúry, turizmu, zdravotníctva, sociálnych služieb a ekonomiky.

Obec je taktiež členom OZ mikroregión Radošinka od roku 2015 a ide o partnerstvo zástupcov verejného, súkromného a občianskeho sektora, ktoré pôsobí na území 30 obcí. Jeho rozloha je 327,22 km² a na tomto území žije 24719 obyvateľov. Cieľom je realizácia aktivít na podporu trvalo udržateľného socio-ekonomického, environmentálneho a kultúrneho rozvoja vidieka. Obec Biskupová je taktiež členom Združenia miest a obcí Slovenka a RZMO Tribečsko-Inoveckého regiónu.

Obec si rozširuje svoje kontakty, upevňuje vzťahy s okolitými obcami a participuje na rôznych projektoch, ktoré zabezpečujú rozvoj dotknutého územia.

V obci Biskupová nepôsobili známe a významné osobnosti.

2.2 Vyhodnotenie predchádzajúceho obdobia a PHSR obce Biskupová

Obec Biskupová mala vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2004 – 2014. V PHSR na roky 2004 -2014 boli stanovené a určené rôzne aktivity, ktoré sa mali počas týchto rokov realizovať. V priebehu uvedených rokov sa vyskytli viaceré faktory, ktoré do určitej miery ovplyvňovali to, či sa plánované aktivity zrealizujú. Vplyv niektorých faktorov zapríčinil, že niektoré aktivity nemohli byť zrealizované.

2.2.1 Plánované aktivity v predchádzajúcom období 2004 – 2014

Obec Biskupová mala naplánované rôzne aktivity, ktoré chcela v uvedenom období realizovať. Išlo o tieto zámery a ciele:

- Vybudovať celoobecnú kanalizáciu s napojením sa do spoločnej čističky odpadových vôd
- Oživiť činnosť futbalového oddielu a vybudovať na futbalovom ihrisku WC
- Zriadiť v obci plánované pohostinské zariadenie
- Vybudovať v obci bytové jednotky – nájomné bytové domy

- Zistiť záujem a možnosti pre vybudovanie penziónu na spôsob domova dôchodcov
- Výmena elektrického transformátora na väčšiu jednotku, alebo vybudovanie nových TS
- Širšie využitie železničnej trate, ktorá prechádza obcou
- Pokúsiť sa o renesanciu remesiel a kultúrnych národopisných aktivít typických pre obec. Za úvahu stojí preveriť možnosť založenia každoročnej spoločenskej udalosti /slávnosti a pod./
- V oblasti dopravy: dobudovanie chodníkov, zjednosmernenie premávky na úzkych uliciach pri ktorých je možnosť prepojenia na ďalšie miestne komunikácie
- Zvýšenie ochrany životného prostredia obce opatreniami: obmedzovanie vzniku odpadov, zaviesť kompostovanie, zvyšovanie využitia odpadov ako druhotných surovín, zaviesť a realizovať projekt zberu separovaného a nebezpečného odpadu, navrhnúť spôsob likvidácie divokých skládok, vytvoriť izolačnú zeleň pred hlukom a prachom z prietahu štátnej cesty
- Vypracovanie projektov na podporu poľnohospodárstva a rozvoj vidieka, zapojenie sa do podobných projektov
- Aktivita obce pri zapájaní sa do združení obcí v regióne
- Organizovanie dobrovoľníckych aktivít v prospech obce /napr. údržba verejnej zelene a pod/

2.2.2 Realizované a nerealizované projekty obce

Obec Biskupová postupne realizovala aktivity naplánované v PHSR, niektoré aktivity sa však nepodarilo zrealizovať. Zrealizovanie plánovaných aktivít pomohlo rozvoju obce a prispelo k zvýšeniu spokojnosti obyvateľov žijúcich v obci. Obec zrealizovala nasledovné aktivity:

- Kanalizácia a ČOV Biskupová – v celej obci bola vybudovaná kanalizácia a bola vybudovaná samostatná ČOV pre obec, v celkovej hodnote : 661660,54 EUR
- Vybudovanie nájomných bytových domov: v roku 2009 bol vybudovaný Nájomný bytový dom SO 01 9 b.j. v hodnote: 425897,70 EUR, v roku 2012 bol vybudovaný Nájomný bytový dom SO 02 8 b.j. v hodnote: 413619,74 EUR a v roku 2014 bol vybudovaný Tretí bytový dom 8 b.j. v hodnote: 409860,12 EUR.
- Výmena elektrického transformátora na väčšiu jednotku bola zrealizovaná v roku 2014 prostredníctvom Západoslovenskej energetiky
- Zvýšenie ochrany životného prostredia obce opatreniami: obmedzovanie vzniku odpadov – áno, zaviesť kompostovanie – áno individuálne občanmi, zaviesť a realizovať projekt zberu separovaného a nebezpečného odpadu – áno, bol zavedený separovaný zber plastu, skla, textilu, elektroodpadov a nebezpečných odpadov.
- Aktivita obce pri zapájaní sa do združení obcí v regióne – obec je členom OZ Mikroregión pod Marhátom, OZ Mikroregión Radošinka, ZMOS, RZMO Tribečsko-inoveckého regiónu.
- Organizovanie dobrovoľníckych aktivít v prospech obce – niektorí občania sa zapájajú pri údržbe verejnej zelene a údržbe miestneho cintorína.

Obci sa nepodarilo zrealizovať nasledovné aktivity:

- Oživiť činnosť futbalového oddielu a vybudovať na futbalovom ihrisku WC – nie je záujem mladých ľudí o túto aktivitu a z dôvodu nevysporiadaných majetkových vzťahov futbalového ihriska nie je možné budovať WC
- Zriadiť v obci plánované pohostinské zariadenie – nezáujem podnikateľov o otvorenie takéhoto zariadenia v obci
- Zistiť záujem a možnosti pre vybudovanie penziónu na spôsob domova dôchodcov – nezáujem o takúto službu a nedostatok finančných prostriedkov na prevádzkovanie tohto zariadenia
- Širšie využitie železničnej trate, ktorá prechádza obcou – železničná doprava cez obec bola zrušená
- V oblasti dopravy: dobudovanie chodníkov, zjednosmernenie premávky na úzkych uliciach pri ktorých je možnosť prepojenia na ďalšie miestne komunikácie – nedostatok finančných prostriedkov
- Pokúsiť sa o renesanciu remesiel a kultúrnych národopisných aktivít typických pre obec. Za úvahu stojí preveriť možnosť založenia každoročnej spoločenskej udalosti – v obci sa nenachádzajú občania s uvedenými zručnosťami. V obci sa každoročne koná opekačka pri príležitosti MDD a posedenie pre dôchodcov.
- Zvýšenie ochrany životného prostredia obce opatreniami: zvyšovanie využitia odpadov ako druhotných surovín, navrhnuť spôsob likvidácie divokých skládok, vytvoriť izolačnú zeleň pred hlukom a prachom z prieťahu štátnej cesty – nedostatok finančných prostriedkov
- Vypracovanie projektov na podporu poľnohospodárstva a rozvoj vidieka, zapojenie sa do podobných projektov

Aj napriek tomu, že sa v obci nepodarilo zrealizovať niektoré projekty, obec zrealizovala ďalšie iné aktivity, ktoré v PHSR na roky 2004 – 2014 neboli plánované, ako napríklad rekonštrukcia kancelárií obecného úradu, obnova sochy sv. Trojice a priestranstva pred sochou sv. Trojice, prípojka kanalizácie k obecnej ceste oproti ihrisku.

Obec plánuje realizovať ďalšie projekty, ktoré prispejú k rozvoju obce a k zvýšeniu spokojnosti domácich obyvateľov. Plánované projekty zvýšia technickú a občiansku vybavenosť a aj celkový vzhľad obce. Obec sa stane atraktívnejšou pre obyvateľov a aj pre širšie okolie obce. Na najbližšie obdobie sú pripravené projektové zámery, ktoré sú popísané v programovej časti dokumentu.

2.3 SWOT ANALÝZA

PHSR na predchádzajúcich stranách poskytuje pohľad na súčasný stav socioekonomického rozvoja obce. Aby sme však mohli vypracovať účinnú rozvojovú stratégiu, je nutné prezentovať výsledky socioeconomickej analýzy obce a analýzy výsledkov realizovaných opatrení. To nám umožní SWOT analýza, ktorá je usporiadaná do štyroch kvadrantov. Silné a slabé stránky sú definované ako interné faktory a kapacity, ktoré sú prínosom, alebo naopak, predstavujú nedostatky súčasného stavu. Príležitosti a ohrozenia predstavujú externé faktory a podmienky prostredia, určujú možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať v budúcnosti. Táto analýza je potrebná pri formulovaní stratégií a ich implementácii

počas celého programovacieho obdobia a umožňuje pružné reagovanie na meniaci sa vývoj obce.

Tabuľka č. 16: SWOT analýza

<p>Silné stránky obce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prírodné podmienky vhodné na oddych a rozvoj obce • Dopravné spojenie s okresným a krajským mestom – cca 25 km • Vybudovaná ČOV a kanalizácia • Vodovod a plynifikácia • Separovanie zberu • Realizácia ROEP, územný plán • Zlepšujúca sa demografická situácia • Nárast počtu detí v predškolskom veku • Estetická stránka obce • Bytový fond dobrej kvality • Pracovitost' ľudí s pozitívnym cítením k obci • Dostatočná prítomnosť zelene 	<p>Slabé stránky obce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok oddychových zón • Likvidácia ekosystému v miestnom potoku činnosťou človeka a poľnohospodárskej výroby • Slabé predpoklady na rozvoj cestovného ruchu • Nedostatok pracovných príležitostí • Slabé spoločenské a kultúrne vyžitie • Zlá dostupnosť verejného internetu • Slabé možnosti nákupu • Nedostatok športovísk • Vysoká energetická náročnosť budov • Nevyhovujúci stav chodníkov a potreba ich dobudovania • Nevyhovujúci stav kultúrneho domu, domu smútku a potreba ich rekonštrukcie
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekonštrukcia obecných budov • Úprava priestranstiev a verejnej zelene • Rekonštrukcia chodníkov, domu smútku a miestnych komunikácií • Rekonštrukcia kultúrneho domu • Vytváranie partnerstiev a spolupráce pri realizovaní projektov • Podpora vzdelávania obyvateľov • Možnosť čerpania prostriedkov z fondov a dotačných mechanizmov EÚ a SR • Vybudovanie detského ihriska • Podpora cestovného ruchu – cyklotrasy • Modernizácia autobusových zastávok • Rozšírenie kanalizácie • Protipovodňové opatrenia • Nájomné byty 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu projektov na rozvoj a zveľadenie obce • Nezapájanie sa občanov do rozvojových aktivít obce • Nízka morálka jednotlivcov v mladom veku • Slabý záujem o športovú činnosť mladej generácie • Odchod mladých ľudí za prácou • Nezáujem o ekológiu a životné prostredie • Starnutie obyvateľstva • Riziko nepochopenia zo strany občanov pri modernizácii obce

Zdroj: vlastné spracovanie

2.4 Analýza vonkajšieho prostredia

Steep analýza ukazuje možné vplyvy externého prostredia na rozvoj, ktorý je v obci uskutočňovaný, teda aj na plán rozvoja určený v PHSR. V tabuľke nižšie vidíme najdôležitejšie aspekty, ktoré môžu ovplyvniť realizáciu PHSR.

Tabuľka č. 17: Steep analýza (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny v demografickom vývoji v SR a NSK	Rozvoj technológií	Nové trhy a nové príležitosti pre zamestnávateľov	Zmena v možnostiach obnovy a tvorby	Politika vlády v oblasti inovácií, výskumu a vývoja, podnikania a cestovného ruchu	Zmena postojov obyvateľstva v zmýšľaní
Nárast kriminality, chudoby	Zlepšovanie kvality poskytovaných služieb pre verejnosť	Vplyv daňovej politiky	Zhoršenie kvality podzemných zdrojov vody a nedostatok kvalitnej pitnej vody	Pripravenosť vlády SR na čerpanie financií z EÚ	Kriminalita a rasizmus
Absencia adekvátneho prepojenia vzdelávacieho systému s potrebami trhu práce	Rozvoj inovatívnych technológií pre oblasť podnikania	Možnosti financovania projektových zámerov obce	Zhoršenie kvality ovzdušia a ŽP vplyvom znečistenia	Proces verejného obstarávania a s ním spojená legislatíva	Nástup novej generácie

Zdroj: vlastné spracovanie

3. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť PHSR nadväzuje na analytickú časť, obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce.

3.1 Hlavné prekážky a hlavné faktory rozvoja

Potreba určenia hlavných prekážok a hlavných faktorov rozvoja je nevyhnutná z dôvodu zabezpečenia čo najvyššej adresnosti programového dokumentu. Určenie prekážok a faktorov rozvoja vychádza zo SWOT analýzy. Definujú sa prekážky, ktoré je potrebné prekonať, aby bolo možné naplňať víziu a stanovené ciele. Faktory rozvoja určujú, ktoré impulzy sociálno-ekonomického rozvoja sa majú využívať a vytvárať na zmiernenie identifikovaných prekážok. Prekážky a faktory rozvoja je potrebné usporiadať podľa závažnosti identifikovaných ohrození a slabých stránok.

Poradie prekážok:

Hlavnou prekážkou je nevyhovujúci stav technickej infraštruktúry, a to najmä chodníkov, ktoré vyžadujú rekonštrukciu a dobudovanie. Taktiež je to nevyhovujúci stav kultúrneho domu a domu smútku. Je potrebné zmodernizovať autobusové zastávky v obci.

Ďalšou prekážkou, ktorú je nevyhnutné riešiť, je nedostatok pracovných príležitostí, čo spôsobuje odchod mladých ľudí za pracovnými príležitosťami do iných regiónov. S tým súvisí aj slabá ponuka služieb, ktoré v obci chýbajú.

V neposlednom rade sú to slabé predpoklady na rozvoj cestovného ruchu, slabé kultúrne a spoločenské vyžitie a nedostatok športovísk.

Poradie faktorov rozvoja:

Dobrý potenciál obce je v podmienkach života v obci, obec má vybudovanú kanalizáciu a vlastnú čističku odpadových vôd, obec je plynofikovaná a napojená na vodovod.

Ďalším pozitívom je členstvo obce v združeniach, kde sa spolu s inými obcami naskytujú možnosti čerpania finančných prostriedkov na projekty.

Ďalej je to zlepšovanie vzhľadu obce a skrášľovanie životného prostredia, zlepšovanie demografickej situácie v obci, rozvoj bytového fondu v obci.

3.2 Rozvojová vízia

Rozvojová vízia obce Biskupová bola pre obdobie 2016 – 2026 definovaná:

„ Obec Biskupová bude atraktívnou obcou a obcou schopnou konkurencie so zvyšujúcou sa kvalitou života jej obyvateľov v súlade s ochranou životného prostredia a tiež pri propagovaní historického, kultúrneho a prírodného dedičstva.“

Strategický cieľ: zlepšiť štandard života obyvateľov obce zvýšením kvality životného prostredia, zvýšením kvality podmienok pre život a zatraktívnením územia obce.

Pre naplnenie vízie obec stanovila tri prioritné oblasti svojho rozvoja počas rokov 2016 - 2026. Ide o tieto oblasti:

1. Hospodárska oblasť
2. Sociálna oblasť
3. Environmentálna oblasť

Tabuľka č.18 - Strategické ciele a opatrenia v prioritných oblastiach

V í z i a		
1. Prioritná oblasť - Hospodárska	2. Prioritná oblasť - Sociálna	3. Prioritná oblasť - environmentálna
<p>Špecifický cieľ 1.: Zlepšenie technickej infraštruktúry, pritiažnutie investorov, rozvoj spolupráce</p> <p>Opatrenie 1.1 Technická infraštruktúra</p> <p>Opatrenie 1.2 Podpora cestovného ruchu</p>	<p>Špecifický cieľ 2.: Skvalitnenie podmienok na život a bývanie v obci</p> <p>Opatrenie 2.1 Verejné budovy</p> <p>Opatrenie 2.2 Verejné priestranstvá</p>	<p>Špecifický cieľ 3.: Ochrana a tvorba životného prostredia</p> <p>Opatrenie 3.1 Environmentálna infraštruktúra a odpadové hospodárstvo</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

4. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Tabuľka č. 19 - Zoznam opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť/oblast'
Opatrenie č. 1. 1 – Technická infraštruktúra	Projekt 1.1.1 Rekonštrukcia a dobudovanie chodníkov v obci	Hospodárska – technická infraštruktúra
	Projekt 1.1.2 Vybudovanie detského ihriska	Hospodárska – technická infraštruktúra
	Projekt 1.1.3 Dobudovanie parkoviska pred nájomnými bytovými domami	Hospodárska – technická infraštruktúra
	Projekt 1.1.4 Modernizácia verejného osvetlenia za LED osvetlenie	Hospodárska – technická infraštruktúra
	Projekt 1.1.5 Modernizácia autobusových zastávok	Hospodárska – technická infraštruktúra
	Projekt 1.1.6 Vybudovanie nájomného bytového domu 8 b.j.	Hospodárska – technická infraštruktúra
	Projekt 1.1.7 Rozšírenie kanalizácie v obci	Hospodárska – technická infraštruktúra
	Projekt 1.1.8 Protipovodňové opatrenia	Hospodárska – technická infraštruktúra
Opatrenie č. 1. 2 – Podpora cestovného ruchu	Projekt 1.2.1 Cyklotrasy v rámci MAS Radošinka	Hospodárska – podpora cestovného ruchu
Opatrenie č. 2. 1 – Verejné budovy	Projekt 2.1.1 Rekonštrukcia domu smútku	Sociálna – verejné budovy
	Projekt 2.1.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	Sociálna – verejné budovy
	Projekt 2.1.3 Rekonštrukcia obecných budov	Sociálna – verejné budovy
Opatrenie č. 2.2 – Verejné priestranstvá	Projekt 2.2.1 Úprava priestranstiev a verejnej zelene	Sociálna – verejné priestranstvá
Opatrenie č. 3.1 – Environmentálna infraštruktúra a odpadové hospodárstvo	Projekt 3.1.1. Rozšírenie separovaného zberu odpadov	Environmentálna – environmentálna infraštruktúra a odpadové hospodárstvo

Zdroj: Vlastné spracovanie

Popis jednotlivých aktivít:

Rekonštrukcia a dobudovanie chodníkov v obci – jedná sa o rekonštrukciu existujúcich chodníkov v obci pri štátnej ceste a dobudovanie chýbajúcich chodníkov pre zvýšenie bezpečnosti obyvateľov obce.

Vybudovanie detského ihriska – realizácia tejto aktivity spočíva v zakúpení preliezok, hojdačiek a iného vybavenia pre vybudovanie detského ihriska, aby sa skvalitnilo prostredie pre mladé rodiny v obci.

Dobudovanie parkoviska pred nájomnými bytovými domami – dobudovanie chýbajúcich parkovacích miest pred bytovkami v obci.

Modernizácia verejného osvetlenia za LED osvetlenie – táto aktivita predpokladá modernizáciu verejného osvetlenia prostredníctvom výmeny svietidiel za úspornejšie a efektívnejšie LED osvetlenie.

Modernizácia autobusových zastávok – táto aktivita predpokladá obnovu a modernizáciu autobusových zastávok v obci, ktoré sú v nevyhovujúcom stave.

Vybudovanie nájomného bytového domu 8 b.j. – v rámci výstavby automobilky pri Nitre možnosť dopytu po bytových jednotkách.

Rozšírenie kanalizácie v obci – v prípade budovania nových rodinných domov rozšírenie kanalizácie.

Protipovodňové opatrenia – táto aktivita predpokladá ochranu pred prívalovými dažďami.

Cyklotrasy v rámci MAS Radošinka – tento projekt sa plánuje realizovať v rámci projektu v spolupráci s MAS Radošinka, budú sa na tomto projekte podieľať viaceré obce, cez ktoré bude cyklotrasa prechádzať.

Rekonštrukcia domu smútku – táto aktivita zahŕňa rekonštrukciu domu smútku, ktorý je v nevyhovujúcom stave, opravu strechy a prístrešku pred domom smútku.

Rekonštrukcia kultúrneho domu - jedná sa o exteriérovú a interiérovú rekonštrukciu, nakoľko kultúrny dom je v nevyhovujúcom stave. Predpokladá za zateplenie budovy, oprava strechy, rekonštrukcia vnútorných priestorov – kuchyne, WC – rekonštrukcia a dobudovanie, spoločenskej miestnosti.

Rekonštrukcia obecných budov – jedná sa o opravu strechy, zateplenie budov, obnova interiéru.

Úprava priestranstiev a verejnej zelene – táto aktivita zahŕňa údržbu verejnej zelene v celej obci, úprava priestranstiev pred obecným úradom.

Rozšírenie separovaného zberu odpadu – jedná sa o rozšírenie už existujúceho separovaného zberu odpadu dodaním nových nádob na triedenie v dvoch častiach obce.

5. REALIZAČNÁ ČASŤ

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Monitorovanie je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je dokument reagujúci na zmeny, je v ňom navrhnuté smerovanie rozvoja obce, bližšie špecifikované prostredníctvom akčného plánu rozvoja obce. Proces plánovania si vyžaduje priebežné vyhodnocovanie procesu realizácie aktivít, resp. jeho monitorovanie, ktoré zaisťuje vykonanie akcií a udržanie úsilia na dosiahnutie cieľov tým, že uskutočňuje opatrenia na prispôsobenie sa prípadným zmenám v dostupných alebo požadovaných zdrojoch, prípadne zmenám prostredia ako takého. Významnú úlohu v týchto procesoch má nielen obecné zastupiteľstvo, ale aj ďalší verejní činitelia spolu s predstaviteľmi súkromnej sféry. Všetky zmeny v dokumente schvaľuje obecné zastupiteľstvo, ktoré zároveň kontroluje, monitoruje a hodnotí plnenie stanovených cieľov tohto strategického plánu. Realizáciu jednotlivých opatrení koordinuje starosta obce. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude po schválení jeho znenia v obecnom zastupiteľstve zverejnený na internetovej stránke obce a v tlačenej forme verejne prístupný aj na obecnom úrade.

Tabuľka č. 20 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2016 - 2026		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	v roku 2020, 2022, 2024	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	Na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 21 - Akčný plán

Akčný plán pre PO 1 – Hospodárska oblasť			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie 1.1 Technická infraštruktúra			
Aktivita 1.1.1 Rekonštrukcia a dobudovanie chodníkov v obci	2017 - 2018	Starosta obce, OZ	120 000
Aktivita 1.1.2 Vybudovanie detského ihriska	2017 - 2020	Starosta obce, OZ	5 000
Aktivita 1.1.3 Dobudovanie parkoviska pred nájomnými bytovými domami	2016 - 2017	Starosta obce, OZ	10 000
Aktivita 1.1.4 Modernizácia verejného osvetlenia za LED osvetlenie	2017 - 2018	Starosta obce, OZ	7 000
Aktivita 1.1.5 Modernizácia autobusových zastávok	2017 - 2020	Starosta obce, OZ	5 000
Aktivita 1.1.6 Výstavba nájomného bytového domu 8 b.j.	2018 - 2020	Starosta obce, OZ	450 000
Aktivita 1.1.7 Rozšírenie kanalizácie v obci	2018 - 2020	Starosta obce, OZ	200 000
Aktivita 1.1.8 Protipovodňové opatrenia	2018 - 2022	Starosta obce, OZ	400 000
Opatrenie 1.2 Podpora cestovného ruchu			
Aktivita 1.2.1 Cyklotrasy v rámci MAS Radošinka	2017-2020	Starosta obce, OZ	20 000
Akčný plán pre PO 2 – Sociálna oblasť			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie 2.1 Verejné budovy			
Aktivita 2.1.1 Rekonštrukcia domu smútku	2017 - 2020	Starosta obce, OZ	60 000
Aktivita 2.1.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	2017 - 2020	Starosta obce, OZ	50 000
Aktivita 2.1.3 Rekonštrukcia obecných budov	2017 - 2022	Starosta obce, OZ	60 000
Opatrenie 2.2 Verejné priestranstvá			
Aktivita 2.2.1 Úprava priestranstiev a verejnej zelene	2017-2026	Starosta obce, OZ	15 000
Akčný plán pre PO 3 – Environmentálna oblasť			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie 1.1 Environmentálna infraštruktúra a odpadové hospodárstvo			
Aktivita 3.1.1 Rozšírenie separovaného zberu odpadov	2017 - 2018	Starosta obce, OZ	10 000

Zdroj: vlastné spracovanie

6. FINANČNÁ ČASŤ

Opatrenia PHSR môžu byť financované z rôznych operačných programov, z rozpočtu obce, ako aj z rozpočtov VÚC, ŠR a rôznych fondov EÚ.

Tabuľka č. 22: Indikatívny finančný plán realizácie PHSR – sumarizácia

	Rok											Spolu
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
I.Hospodárska oblasť	10000	127000	450000	10000	220000	-	400000	-	-	-	-	1,217 mil. €
II.Sociálna oblasť	-	50000	60000	-	-	-	60000	-	-	-	15000	0,185 mil. €
III.Environmentálna – oblasť	-	5000	5000	-	-	-	-	-	-	-	-	0,010 mil. €

Zdroj: vlastné spracovanie

Je potrebné aby obec bola schopná v priebehu realizácie programu rozvoja zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie, a preto je nevyhnutnosťou pri realizácii jednotlivých projektov finančné plánovanie. Je potrebné vopred plánovať svoje finančné toky a vyčleniť pre každý rok realizácie projektov potrebné financie, ktoré sa musia stať súčasťou obecného rozpočtu.

7. ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biskupová je základný nástroj, ktorý určuje jej napredovanie. Je prispôsobený na plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvoriť kvalitné podmienky pre život obyvateľov obce a jej návštevníkov. Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov – európskych, štátnych alebo regionálnych, si vyžaduje aby bola spracovaná rozvojová stratégia. Cieľom PHSR nie je vyriešiť všetky problémy vyskytujúce sa v obci, ale predostrieť smer, ktorý vytvorí vhodné podmienky na ich riešenie a využitie potenciálu územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity pri akceptovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja. Spracovaný PHSR predstavuje súčasný stav ale aj perspektívy rozvoja obce, ktorá sa snaží zlepšiť životné podmienky svojich obyvateľov a uspokojiť nároky návštevníkov. Zohľadňuje aj väzby medzi rozvojovými zámermi obce, ako aj OZ Radošinka, ktorého je obec súčasťou. Prepojenosť týchto väzieb je predpokladom efektívnej alokácie finančných prostriedkov, ktorú jednotliví žiadatelia musia preukázať pri predkladaní svojich žiadostí o podporu financovania ich aktivít zo zdrojov Európskej únie alebo štátnych zdrojov. Poloha obce pri krajskom meste Nitra už teraz ponúka atraktívne možnosti pre príchod nových obyvateľov.

Hlavným cieľom PHSR obce Biskupová je zlepšenie kvality života obyvateľov, vytvorenie podmienok pre sociálny a ekonomický rozvoj, vytváranie konceptu kvalitného prostredia pre život a bývanie. Je v ňom definovaný plán projektov, ktorých realizácia prispeje k postupnému dosiahnutiu tohto cieľa.

POUŽITÉ ZDROJE

1. Obecný úrad v Biskupovej
2. Internet
3. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biskupová do roku 2014
4. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
5. Štatistický úrad SR
6. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja